

MUSIKKSKÚLA MIÐNÁM

Yvirskipaðar námsætlanir

INNIHALD:

Fororð

Um námsætlanir

Klassisk deild

Rútmisk deild

Framleiðsludeild

FORORD

Endamál

Endamálið við musikkskúla miðnámi er:

- at geva áhugaleikarum í Føroyum eina holla tónleikaútbúgving.
- at næmingurin fær kunnugleika, vitan og fórleikar fyri at útinna og skapa tónleik.
- at geva næmingum ein mögulieiki at rannsaka og menna síni tónleikaligu evni við støði í høvuðsljóðførinum, stuðla av tilhoyrandi hjálærugreinum.
- at fyrireika evnaríkar næmingar til nám á hægri tónlistaskúla.
- at stimbra tónleikalívið í Føroyum.

Visjón

Musikkskúlamiðnámsútbúgvingin er ein 3 ára tónleikaútbúgving, ið gevur framkomnum næmingum eitt skipað undirvísingartilboð á miðnámsstigi. Tað er Tórshavnar Musikkskúli, sum bjóðar út og skipar frálæruna í Musikkskúlamíðnám.

Visjónin er at musikkskúla miðnáms útbúgvingin er framrættað, og at útbúgvingin megnar at rökja og menna undirvísingina av ungum tónleikatalentum í samstarvi við musikkskúlar og aðrar viðkomandi samstarvsfelagar í Føroyum og uttanlanda.

Yvirskipað mið fyrir læruúrtøku í musikkskúla miðnámi

Næmingur í musikkskúla miðnámi fær frá byrjan bjóðað eina trý ára skeiðstíð, sum er listaliga og handverksliga grundað. Hetta merkir at musikkskúla miðnám gevur næminginum grundleggjandi vitan, fimi og fórleikar til tess at kunna íðka og skapa tónleik. Útbúgvingin gevur næminginum grundarlag fyrir upptøku á hægri tónleikaútbúgving.

- Musikkskúla miðnám gevur næminginum möguleika at granska og menna sítt tónleikavirki við stöði í aktuella hóvuðsfaksókinum.
- Næmingurin verður tilvitaður um egið tónlistaligt úttrykk og tónlistaligu eginleikarnar í ljóðførinum, og skilir at íðka og menna hetta við listaligari megi og fatan av tónlistaligari heild.
- Næmingurin megnar at tónseta, improvisera, niðurskriva og framleiða egnan tónleik og grunda yvir egnan tónleik, eins og tónleik hjá øðrum.
- Næmingurin er fórur fyrir at taka stöðu til tónleik og til egnan tónlistaligan samleika í einum söguligum, samfelagsligum og vinnuligum sjónarhorni, og kann skapa yrkisroyndir fyrir sítt tónlistaliga virksemi.

Eftir loknan lestur í msuikkskúlam miðnámi hefur einstaki næmingurin ognað sær hesa læruúrtøku:

Vitan

Einstaki næmingurin skal:

- hava vitan um tónleikafakliga praksis, háttalög og ástöði, sum mynda tónleikavirki í einum modernaðum, globaliseraðum heimi.
- kunna skilja og grunda yvir tónleikafakliga praksis, háttalög og ástöði
- hava kunnleika um möguleikarnar fyrir hægri tónleikaútbúgving

Fimi

Einstaki næmingurin skal:

- kunna nýta tónleikafaklig háttalög, amboð og listaformar eins og almennan kunnugleika, ið knýta seg at aktivari luttøku í tónleikalívinum
- kunna meta um tónleikafakligar avbjóðingar og spurdómar, umframt kunna nýta viðkomandi loysnafrymlar og taka skikkaðar listaligar avgerðir
- kunna miðla tónlistalig úttrykk og tónleikafakligar spurdómar til bæði yrkisfelagar og ikki-spesialistar

Førleikar

Einstaki næmingurin skal:

- kunna ásanna og handfara skapandi avbjóðingar í menningini og útinnanini av einum tónleikavirki í einum globaliseraðum heimi
- kunna stíga fram í tónlistaligum samanhangum við einum persónligum úttrykki
- kunna vera partur av tónlistaligari samvirkan og í tvørfakligum samstarvi á semiprofessionellum stöði
- kunna eyðmerkja egnan lærutørv og skapandi menningarmöguleikar og arbeiðsavrik í mun til gerandisdagin og til eina möguliga hægri tónleikaútbúgving
- á hollan hátt kunna sökja um upptøku á eini hægri útbúgving

UM NÁMSÆTLANIR

Hjálagda námsætlan fyri musikkskúla miðnám er tað sum einstaki næmingurin væntast at rökka gjøgnum undirvísingina.

Tað avgerandi í námsætlanarhugsanini er *førleikahugtakið*, og námsætlanirnar lýsa, hvørjar førleikar ein næmingur væntast at rökka, tá ein er farin gjøgnum eina undirvísingargongd.

Karmurin fyri námsætlanirnar fyri musikkskúla miðnám skilir millum vitan, fimi og førleikar:

- *Vitan* fevnir um faktuella vitan, ástøðiliga og hugtaksliga vitan, framferðar- ella frumregluvitana og praktiska vitan
- *Fimi* fevnir um nýtslu av tilognaðari vitan og knowhow til tess at útinna uppgávur og uppgávuloysn
- *Førleikar* fevna um nýtslu av vitan og fimi (persónligt, sosialt og háttabundið), íroknað førleikan at kunna grunda yvir vitan og fimi

Førleikar verða mentir gjøgnum vitan og fimi, umframt hugburðir og virði í einum sínámillum og skiftivirknandi samanspæli. Málið fyri vitan og fimi er grundarlag fyri teimum førleikum, ið næmingarnir væntast at tilogna sær.

Yvirskipaðu førleikamálini lýsa hvat ein miðal-næmingur væntast at duga eftir at hava gjøgnumfört undirvísingina í einum givnum faki á musikkskúla miðnami eftir lokið prógv.

Fyri hvort yvirskipað førleikamál verður ein ávís nøgd av undirskipaðum málum allýst, ið skal vísa hvat næmingurin væntast *duga* (fimismál) og *vita* (vitanarmál) til tess at rökka førleikamálínunum. Hesi málþør lýsa yvirskipaðu førleikamálini fyri hvort førleikaðki gjöllari.

KLASSISK DEILD

HÖVUÐSLJÓÐFÖRI

Endamál

Menning av teknisku og tónlistaligu fórleikunum á hóvuðsljóðförinum. Dentur verður lagdur á, at menna næmingin sum solist og emsembletónleikara.

Innihald

Tónlistaliga medvitið, úttrykkið og tekniska yvirskotið hjá næminginum verður ment gjøgnum virki innan:

- tónlistaligt úttrykk
- tekniskar fórleikar
- venjingarteknikk
- repertoire/tónleikaskrá
- sjangrukunnleika og sjangrufatan
- framførslu og miðlan

Førleikaøki	Yvirskipaði førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál
Tónlistaligt úttrykk	<i>Næmingurin er tilvitaður um egið persónligt tónlistaligt úttrykk, og dugir at íðka og menna tað.</i>	Næmingurin kann spæla við persónligum og margbroyttum úttrykki.	Næmingurin hefur vitan um ymisk tónlistalig úttrykk.	Næmingurin kann meta um og menna egið tónlistaligt úttrykk.	Næmingurin er tilvitaður um törvin á sjálveftirmeting.		
Teknisk fimi	<i>Næmingurin kann íðka tónleik við sannførandi ljóðföristeknikki og gagnligari kropsnýtslu.</i>	Næmingurin kann spæla við sannførandi teknikki.	Næmingurin er tilvitaður um teknisku avbjóðingarnar í ljóðförinum og um törvin á stöðugari tekniskari dugnaskapsgerð.	Næmingurin kann spæla við gagnligari kropsnýtslu.	Næmingurin er tilvitaður um ergonomi og gagnligan kropsburð.		
Venjingarteknikkur	<i>Næmingurin kann venja verk sjálvur og saman við øðrum, eins og meta og bota um egið avrik.</i>	Næmingurin megnar munagöða og gagnliga venjingarpraksis.	Næmingurin hefur kunnleika til venjingarteknikkir.	Næmingurin kann menna venjingarteknikk.	Næmingurin kann grunda yvir ávirkanina av egnari venjing.	Næmingurin kann nýta egnar og annara førleikar til at rökka einum felags venjingarmiði.	Næmingurin hefur vitan um sín eigna leiklut í samband við venjing saman við øðrum.
Tónleikaskrá/Repertoire	<i>Næmingurin dugir eina fjölbreytta tónleikaskrá innan viðkomandi sjangrur og stíslög.</i>	Næmingurin dugir eina sjangrubreiða og fjöltáttuða tónleikaskrá á sínum ljóðföri.	Næmingurin hefur kunnleika til eina fjöltáttuða tónleikaskrá innan ymisk tíðarskeið og stíslög.	Næmingurin er uppleitandi í arbeiðinum at gerast kunnigur við tónleikaskrána hjá ljóðförinum.	Næmingurin kennir til viðkomandi tónleikasöguligar keldur, innspælingar og notaútgávur, eins og möguleikarnar fyrir at fáa fatur í teimum.		

Førleikaøki	Yvirskipaði førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál
Sjangrukunnleiki og sjangrufatan	<i>Næmingurin kann spæla sjálvstöðugt og skikkað í mun til tónlistaligar sjangrur og siðvenjur.</i>	Næmingurin kann menna sín egsna tónlistaliga profil gjøgnum virkið samspæl við ymsar sjangrur og siðvenjur.	Næmingurin er kunnigur við ymsar tónlistaligar sjangrur og siðvenjur.				
Framforsla og miðlan	<i>Næmingurin kann á sannførandi hátt forloysa sitt tónlistaliga úttrykk og miðla tónleik í ymiskum konsertstöðum.</i>	Næmingurin megnar at samskifta sín tónleik til áhoyrarar á ymsan hátt	Næmingurin hevur kunnleika til ymsar miðlahættir	Næmingurin kann fyrireika seg mentalt til at avrika í eini konsertstöðu	Næmingurin hevur kunnleika til venjingar til tess at varðveita mentalt fokus		

SAMANSPÆL

Endamál

- Menning av førleikunum hjá næminginum sum tónleikari í einum ljómliði – bæði sum solistur og sum fylgispælari/medleikari.
- Fatan av leiklutinum hjá einstóku ljóðførunum, og evnið at lurta eftir eignum og annara spæli í samanspælsstöðuni.

Innihald

Undirvísingin í samanspæli fer fram í hóskandi samansettum ljómliðum, sum í mest möguligan mun rökja bæði kamartónleik og orkesturspæl. Arbeit verður við:

- tónlistaligum felagsskapum
- samskiftisligu eginleikunum hjá ljóðførinum

- tónleikaskrá/repertoire
- tónlistaligum leiklутum

Førleikaøki	Yvirskipaði førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Førleikamál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Førleikamál	Ár 3: Vitanarmál
Tónlistaligir felagsskapir	<i>Næmingurin er fóur fyri at seta í gongd og gerast partur av bindandi tónlistaligum felagsskapum.</i>	Næmingurin tekur av sínum eintingum stig til ymisk slög av samstarvum og skapar tónlistalig netverk.	Næmingurin er tilvitaður um týdningin av samanspæli og netverki.	Næmingurin kann saman við øðrum seta mál og á konstruktivan og ábyrgdarfullan hátt geva ískoyti til felags stevnumiðið og arbeiðsgongdina.	Næmingurin er tilvitaður um at taka ábyrgd fyri eignum ískoyti til felags stevnumiðið og arbeiðsgongdina.	Næmingurin kann gera avtalur, ráðleggja og gjøgnumföra royndargongdir og geva eitt virki ískoyti til ráðlegging av konsertum. Næmingurin kann samskifta hóskandi í einum samstarvi og reagera konstruktivt uppá ósemjur.	Næmingurin hefur vitan um týdningin av gjördum avtalum. Næmingurin hefur kunnleika til felags fröðimál (terminologi) og grundleggjandi vitan um bólkadynamikk og ósemjuloysn.
Tónlistaligu og samskiftisligu eginleikarnir hjá ljóðferinum	<i>Næmingurin er tilvitaður um eyðkenni hjá ljóðferinum, samt tess funksjón í eini tónlistaligari heild.</i>	Næmingurin kann spæla við einum smidleika, soleiðis at ljóðförið ljómar hóskandi í samspæli við øðrum.	Næmingurin kennir sereyðkennini fyri bæði sítt eigna ljóðföri og fyri ljóðföriini hjá medspælarum.				

Førleikaøki	Yvirskipaði førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Førleikamál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Førleikamál	Ár 3: Vitanarmál
Tónleikaskrá/Repertoire	<i>Næmingurin hefur breiðan kunnleika til kjarnutónleika skrá ljóðforisins.</i>	Næmingurin kann spæla viðkomandi verk innan kamartónleik og orkesturbókm entirnar.	Næmingurin hefur kunnleika til eina fjölbroytta tónleikaskrá innan ymisk tíðarskeið og stílslög í kamartónleiki og orkesturbókm entum.	Næmingurin er uppleitandi í arbeiðinum við at gerast vælkendur við tónleikaskránn a hjá sínum ljóðföri innan kamartónleik og orkesturbókm entir.	Næmingurin kennir til viðkomandi tónleikasøguligar keldur, innspælingar og notaútgávur, umframt möguleikunum fyrir at fáa fatur í hesum.		
Tónlistaligir leiklutar (solistur, fylgispær/medspærari, tónlistalig heild)	<i>Næmingurin kennir sín leiklut í tónleikinum og megnar at virka smidliga og samskiftandi í tónlistaliga samanhængin um.</i>	Næmingurin kann spæla smidliga í eini samanspælss töðu út frá eini yvirskipaðari fatan av tónleikinum.	Næmingurin skilur bæði sín eigna leiklut og leiklутin hjá sínum medspæraru m í heildini.	Næmingurin kann virka hóskandi og konstruktivt í eini samanspælsstöðuna.	Næmingurin fatar týdningin av at laga seg til samanspælsstöðuna.	Næmingurin kann geva sítt ískoyti til hina felags tulkingina. Næmingurin megnar at samskifta sína tónlistaligu ætlan til bæði medspærarar og áhoyrarar.	Næmingurin fatar týdningin av at geva pláss til eina felags tulking av tónleikinum. Næmingurin hefur vitan um kropsmál/orðleyst samskifti og tónleikamiðlan.

HJÁFAKSKLAVER

Endamál

At næmingar, sum ikki hava klaver sum hóvuðsljóðföri, tilogna sær grundleggjandi fimi í eignum spæli, og menna førleikar í mun til ástøði, harmoni/samljóð og fylgispær.

Innihald

Gjøgnum arbeiði við viðkomandi tónleikaverkum mennist:

- hóskandi teknikkur
- nótalesing, talsetuspæl
- samskipan, klangur/dynamikkur

Førleikaøki	Yvirskipaði førleikamál	Mál: Fimismál	Mál: Vitanarmál
Tónlistaligur profilur	<i>Næmingurin hevur klaverfimi og yvirlit yvir klaverið á einum stöði, ið ger nýtslu av klaverinum gjörliga sum eitt praktiskt hjálpártól og samstundis styrkir generellu ástöðiligu/stílistisku fatanina hjá næminginum, umframt fatan av harmonikki, samspælinum millum ymsar tónlistaligar leiklutir (fylgispæl, lag osfr.) og fleirraddan.</i>	Næmingurin fær brúkt sítt klaverfimi á persónigan og sjálvstöðugan hátt, ið hóskar seg stílistiskt og praktiskt við yvirskipaðu málini hjá næminginum í musikkskúla miðnámi.	Næmingurin er tilvitaður um brúksmöguleikar av eignum klaverfimi og kann samantvinna teir í sínum savnaða tónlistaliga virki.
Praktisk nýtsla av klaverinum		Næmingurin megnar at brúka sítt tilognaða klaverfimi í viðkomandi samanhengum, og sum yvirlitsskapandi amboð í sínum tónlistaliga virki.	Næmingurin kennir til ymiskar brúksmöguleikar á klaverinum, og tey av hesum útloystu krövni innan viðkomandi sjangrur og stíslög.
Klavertekniskt fimi		Næmingurin hevur handverksligt fimi á einum grundleggjandi stöði til eitt breitt úrval av elementum innan klaverspil (hóskandi teknikk, nótalesing, talsetuspæl, samskipan, klang/dynamikk osfr.)	Næmingurin er tryggur við ymiskar venjingarteknikkir og strategiir til tess at loysa ymsar uppgávur, sum eru viðkomandi fyri klaverið.

HOYRILÆRA

Endamál

Menning av tónlistaliga tilvitinum hjá næminginum umvegis arbeiðið við tónhoyrn, lesiförleika og fatan av viðkomandi ástøðiligum hugtökum - við atliti at tónlistaligari íðkan.

Innihald

Tilognan av auditivum, ástøðiligum og uppskrivingarligum fimi innan lagskipan (melodikk), rútmulæru og harmonikk

Førleikaøki	Yvirskipað førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2 + 3: Fimismál	Ár 2 + 3: Vitanarmál
Lag	<i>Næmingurin hevur sterka innara tónhoyrn, eins og gott fimi innan nótalesing og tað, sum hevur við notatión/uppskriving at gera</i>	Næmingurin kann syngja eitt lag í dur/mol tonaliteti við stöði í eini givnari nótamynd.	Næmingurin hevur greinandi amboð til at greina eina lagagongd við atliti til at framföra hesi.		
Rútma		Næmingurin kann íðka eina rútmu við stöði í eini givnari nótamynd við einum stabilum pulsi.	Næmingurin hevur greinandi amboð til at varnast ymisk rútmisk skap við atliti til at framföra hesi.		
Harmonikkur		Næmingurin kann syngja 3- og 4-klangir í ymiskum umvendingum.	Næmingurin hevur greinandi fatan av akkordbygnaði.	Næmingurin kann hoyra akkordir í einum funktíonsharmoniskum hópi.	Næmingurin hevur greinandi evni at kunna hoyra funktíonsharmoniskar gongdir.
Fyrisøgn		Næmingurin er færur fyrir at niðurskrivað eina framförda melodiska/rútmiska gongd.	Næmingurin hevur greinandi fatan til at niðurskriva lag og rútmu.		

Førleikaøki	Yvirskipað førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2 + 3: Fimismál	Ár 2 + 3: Vitanarmál
Innara tónhoyrn		Næmingurin hevur so væl menta innara tónhoyrn, at henda stuðlar arbeiðinum innan einhvørja tónlistaliga disiplin.	Næmingurin hevur eitt tilvit um innaru tónhoyrnina og veit, hvussu henda verður styrkt uppaftur meiri.		

ÁSTØÐI

Endamál

Menning av tónleikaástøðiligu fatanini og praktisku nýtsluni hjá næminginum

Innihald

- nótaskrift
- tónasløg og tónastigar
- harmonikkur
- koralharmonisering

Førleikaøki	Yvirskipaði førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2 + 3: Fimismál	Ár 2 + 3: Vitanarmál
Nótaskrift	<i>Næmingurin hevur eina trygga tónleikaástøðiliga fatan, og dugir at brúka hana í praksis.</i>	Næmingurin er fórum fyrir at skriva eina lesiliga nótamynnd út frá klassiskari nótaskriftsvenju.	Næmingurin hevur eina grundleggjandi fatan av tónleikanótaskrift.	Næmingurin er fórum fyrir at lesa ymsar lyklar og transponeraði ljóðföri.	Næmingurin hevur vitan um lyklar og transponeraði ljóðföri.
Tónasløg og tónastigar		Næmingurin er fórum fyrir at eyðmerkja diatonisk tónasløg og tónastigar.	Næmingurin hevur vitan um tónasløg og bygnaðin í ymsum tónastigum.		

Førleikaøki	Yvirskipaði førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2 + 3: Fimismál	Ár 2 + 3: Vitanarmál
Harmonikkur		Næmingurin er færur fyrir at lesa akkordir.	Næmingurin hevur vitan um uppbygnaðin í akkordum.	Næmingurin er færur fyrir at gera funktíonsgreining av eini harmoniskari gongd.	Næmingurin hevur vitan um funktíónir og funktíonsgreining.
Koralharmonisering		Næmingurin er færur fyrir at gera eina koralharmonisering í einföldum koralstíli (útfylling av millumrøddum).	Næmingurin hevur vitan um reglar fyrir koralharmonisering í einföldum koralstíli.		

TÓNLEIKAKUNNLEIKI

Endamál

Menning av tónleikaliga tilvitinum hjá næminginum við atliti at evnunum at kunna uppliva, fata og orða seg um ymisk tónlistalig úttrykk og sjangrur - bæði í söguligum og greinandi perspektivi.

Innihald

Við stöði í ítökiligum tónleikadóum verður arbeitt við:

- Tónleikasögu
- Formlæru

Førleikaðki	Yvirskipaði førleikamál	Ár 2 + 3: Førleikamál	Ár 2 + 3: Vitanarmál
Tónleikasøga	<i>Næmingurin hevur yvirlit yvir ymisk tónlistalig úttrykk og sjangrur í bæði søguligum og greinandi perspektivi.</i>	Næmingurin er færur fyrir at kenna aftur við tónlistalig eyðkenni í ymsu tónleikasøguligu tilðarskeiðunum.	Næmingurin hevur vitan um tónlistaligu menningina í tónleikasøguligum perspektivi.
Formlæra		Næmingurin er færur fyrir at hoyra og kenna aftur tónlistaligan form í tónleiki - á skrift eins og auditivt.	Næmingurin hevur vitan um formlæru og brúkið í ymsum slögum av klassiskum tónleiki.

RÚTMISK DEILD

HØVUÐSLJÓÐFØRI

Endamál

Menning av tekniska, tónlistaliga og improvisatoriska fiminum hjá næminginum á høvuðsljóðførinum. Dentur verður lagdur á at menna næmingin sum solist og ljómlíðsleikara.

Innihald

Tónlistaliga tilvitið, úttrykkið og tekniska yvirskotið hjá næminginum verður ment gjøgnum virki við:

- tónlistaligum úttrykki
- tekniskum fimi
- venjingarteknikki
- improvisatiún

- skapandi tónlistaligum fimi
- sjangrukunnleika og sjangrufatan
- framførslu og miðlan

Førleikaøki	Yvirskipað førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál
Tónlistaligt úttrykk	<i>Næmingurin er tilvitaður um egið persónligt tónlistaligt úttrykk og dugir at iðka og menna tað.</i>	Næmingurin kann spæla við persónligum úttrykki.	Næmingurin er tilvitaður um ymiskar tónlistaligar og ljóðförinum viðkomandi listabúnar.	Næmingurin kann meta um og menna egið tónlistaligt úttrykk.	Næmingurin er tilvitaður um tørvin á sjálveftirmeting.		
Teknisk fimi	<i>Næmingurin kann iðka tónleik við sannförandi ljóðföristeknikki og hóskandi kropsnýtslu.</i>	Næmingurin kann spæla við sannförandi teknikki.	Næmingurin er tilvitaður um teknisku möguleikarnar og avbjóðingarnar í ljóðförinum.	Næmingurin kann spæla við hóskandi nýtslu av kroppinum.	Næmingurin er tilvitaður um ergonomi.	Næmingurin kann sameina tónhoyrn, motorikk og ljóðföri	Næmingurin er tilvitaður um samanhang millum tónhoyrn, motorikk og ljóðföri
Venjingarteknikkur	<i>Næmingurin kann venja verk sjálvur og saman við øðrum, eins og meta um og bøta um egið avrik.</i>	Næmingurin kann venja sjálvstöðugt og í bólki.	Næmingurin hevur vitan um viðkomandi háttalög at tilogna sær og venja nýtt tilfar við.	Næmingurin kann ráðleggja og gjøgnumföra royndir/venjingar í bólkahöpi.	Næmingurin fatar egnan leiklut í tónleikasosialum dynamikkum.	Næmingurin kann grunda yvir egnan lut og leiklut.	Næmingurin hevur kunnleika til at menna sína venjing.

Førleikaði	Yvirskipað førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál
Improvisátion	<i>Næmingurin kann útina improvisátion á sannførandi hátt við greiðari fatan av melodiskum, harmoniskum, rútmiskum og formligum samanhangum og við greiðari miðlan av tónlistaligum stíli.</i>	Næmingurin kann improvisera innanfyri ella uttanfyri ein sjangruligan karm.	Næmingurin hevur kunnleika til improvisátion sum eitt týðandi element í ymiskum tónlistaligum sjangrum og er tilvitaður um ymiskar improvisatoriskar tilgongdir.	Næmingurin kann improvisera sum liður í eini skapandi tónlistaligari gongd og viðurkennir improvisátion sum eina grundtreyt í rútmiskum tónleiki.	Næmingurin kennir til improviserandi og spælandi tilgongdir til tónlistaliga útinnan og menning.		
Skapandi tónlistaligt fimi	<i>Næmingurin kann skapa, niðurskriva og miðla egnan tónleik og sam</i>	Næmingurin kann sjálvstöðugt skapa tónlistaligt innihald at nýta í egnari tónlistaligari menning, venjing og framførslu.	Næmingurin hevur kunnleika til hættir at skapa tónleik og arbeiða kreativt við tónleikaligu luteindunum.	Næmingurin kann samvirka kreativt í tónlistaligum samanhangum.	Næmingurin er tilvitaður um kreativt samspæl.	Næmingurin kann niðurskriva egnan tónleik við at brúka nótar, talseting osfr.	Næmingurin hevur kunnleika til vanligar notatiónsformar.
Sjangrukunnleikki og sjangrufatan	<i>Næmingurin kann spæla sjálvstöðugt og skikkað í mun til tónlistaligar sjangrur og siðvenjur.</i>	Næmingurin kann menna sín egsna tónlistaliga profil gjøgnum virkið samspæl við ymsar sjangrur og siðvenjur.	Næmingurin hevur kunnleika til ymiskar tónlistaligar sjangrur og siðvenjur.				

Førleikaøki	Yvirskipað førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál
Framförsla og miðlan	<i>Næmingurin kann á sannførandi hátt forloysa sítt tónlistaliga úttrykk og miðla tónleik fyrir áhoyrarum.</i>	Næmingurin dugir at standa seg í eini framförlustóðu.	Næmingurin hevur gjøgnum skeiðsgongdina fingið royndir innan framförsu.				

RÚTMISKT SAMANSPÆL

Endamál

Menning av fimi hjá næminginum sum tónleikari í einum ljóqliði - bæði sum solistur og medspælari.

Fatan fyrir leiklutinum hjá einstóku ljóðførunum í ljóqliðnum, og evnini til at lurta og reagera uppá egið og annara spæl í samanspælsstøðuni.

Innihald

- Tónlistaligir felagsskapir
- Tónlistaligu og samskiftisligu funksjónirnar hjá ljóðførinum
- Tónleikaskrá/repertoire, sjangrukunnleiki og sjangrufatan
- Framförsla og miðlan

Førleikaðki	Yvirskipaði førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál
Tónlistaligir felagsskapir	<i>Næmingurin er færur fyrir at seta í gongd og vera bindandi partur av tónlistaligum felagsskapum.</i>	Næmingurin megnar sjálvstöðugt at ráðleggja og gjøgnumföra venjing og framførslu.	Næmingurin hefur royndir við at taka stig til og allýsa eigna ábyrgd.	Næmingurin kann virka í og styrkja netverkssambond.	Næmingurin er tilvitaður um tónlistalig netverk.		
Tónlistaligu og samskiftisligu funksjónirnar hjá ljóðförinum	<i>Næmingurin kann á sínum ljóðföri stuðla og veita við listaligari styrki og fatan fyrir tónlistaligum samanhangi og heild.</i>	Næmingurin kann virka sum bæði solistur og fylgispælari/meds pælari.	Næmingurin er tilvitaður um sín ljóðförisliga leiklut við stöði í tónlistaligari sjangru, stíli og treytum og samanseting hjá bólkinum.	Næmingurin kann virka sjálvstöðugt í nú-inum og taka loysandi tónlistaligar avgerðir.	Næmingurin viðurkennir týdningin av framtakshugi og sjálvstöði í nú-inum.	Næmingurin megnar at taka stöðu til og hava virknan lut í eini tónlistaligari heild.	Næmingurin hefur fatan fyrir tónlistaligum bygnaði og heild.
Tónleikaskrá, sjangrukunnleiki og sjangrufatan	<i>Næmingurin hefur royndir við útinna av eignum og annara tónsetingum í einum stílistiskt umboðandi og fjölbroyttum úrvali.</i>	Næmingurin kann menna sín eigna tónlistaliga profil gjøgnum virkið samspæl við ymsar tónlistaligar sjangrur og siðvenjur.	Næmingurin kennir ymiskar tónlistaligar sjangrur og siðvenjur.	Næmingurin kann útinna egnar og annara tónsetingar í einari samanhangandi tónleikaskrá.	Næmingurin hefur royndir í at útinna egnar og annara tónsetingar í einum fjölbroyttum sjangruúrvali.		
Framförla og miðlan	<i>Næmingurin kann á sannförandi hátt birta í sitt tónlistaliga úttrykk og miðla tónleik fyrir áhoyrarum.</i>	Næmingurin dugir at standa seg í eini framförlustöðu.	Næmingurin hefur gjøgnum gongdina nomið kunnleika um framførslu.	Næmingurin kann brúka verandi og nýggjar pallar til tónlistaliga framförlu og útbreiðslu.	Næmingurin er tilvitaður um möguleikarnar í grundfestum og alternativum miðlahættum.		

HJÁFAKSKLAVER

Endamál

At næmingar, sum ikki hava klaver sum høvuðsljóðföri, tilogna sær klaverfimi og yvirlit yvir klaverið á einum stöði, sum ger tað gjörligt at brúka ljóðförið sum praktiskt hjálpáttol og samstundis styrkir yvirskipaðu ástöðiligu/stílfroðiligu fatanina hjá næminginum

Innihald

Gjøgnum arbeiði við viðkomandi tónleikastykkjum verða hesi ment:

- hóskandi teknikkur
- nótalesing, talsetingarspæl
- samskipan, clangur/dynamikkur
- fatan av tónlistaligum leiklutum

Førleikaøki	Yvirskipað førleikamál	Mál: Fimismál	Mál: Vitanarmál
Tónlistaligur profilur	<p><i>Næmingurin hefur klaverfimi og yvirlit yvir klaverið á einum stöði, sum ger tað gjörligt at brúka ljóðförið sum praktiskt hjálpáttol og samstundis styrkir yvirskipaðu ástöðiligu/stílfroðiligu fatanina, umframt fatanina av harmonikki, samspælinum millum ymsar tónlistaligar leiklutir (fylgispæl, lag osfr.) og fleirraddan.</i></p>	<p>Næmingurin kann brúka sítt klaverfimi á persónigan og sjálvstöðugan hátt, ið stílfroðiliga og praktiskt spælir saman við yvirskipaðu málunum hjá næmingini í musikkskúla miðnámi.</p>	<p>Næmingurin er tilvitaður um brúksmöguleikar innan egið klaverfimi og kann sameina hesar í sínum savnaða tónlistaliga virki.</p>
Praktisk nýtsla av klaverinum		<p>Næmingurin dugir at brúka sítt tillærda klaverfimi beinleiðis í viðkomandi samanhengum, og sum yvirlitsskapandi amboð í sínum tónlistaliga virksemi.</p>	<p>Næmingurin kennir til ymiskar brúksmöguleikar klaverinum viðvíkjandi, og tey haðani komnu krövni til fimi innan viðkomandi sjangrur og stílslög.</p>
Klavertekniskt fimi		<p>Næmingurin hefur handverksligt fimi á grundstöði innan eitt breitt úrval av liðum innan klaverspæl (hóskandi teknikkur, nótalesing, talsetingarspæl, samskipan, clangur/dynamikkur osfr.)</p>	<p>Næmingurin er kunnugur við ymiskar venjingarteknikkir og framferðarháttir innan loysing av ymiskum slögum av klaverrelateraðum uppgávum.</p>

ÁSTØÐI & HOYRILÆRA

Endamál við fakinum:

Endamálið við fakinum er, umvegis tvørfakliga kobling, at hvessa tónleikaraliga medvitið hjá næmingum gjøgnum, at menna innaru tónhoyrnina umframt at styrkja evnini til at hava yvirlit yvir, miðla og tilogna sær tónleik.

Innihald

Tilognan av auditivum, ástøðiligum og uppskrivingarligum fimi innan lagskipan (melodikk), rútmulæru og harmonikk

Førleikaøki	Yvirskipað førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Mál 2: Fimismál	Mál 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál	
Lag	<i>Næmingurin hefur eina sterka innaru tónhoyrn, tónleikaástøðil iga fatan, umframt viðkomandi uppskrivingarligt fimi/førleikar - og kann brúka hesi í síni tónlistaligu praksis.</i>	Næmingurin kann syngja eitt lag í dur/mol tonaliteti við støði í eini givnari nótamynd.	Næmingurin hefur greinandi amboð til at greina eina lagagongd við atliti til at framföra hesi.	Næmingurin kann hoyra og endurgeva lagabygnaðir og -gongdir. Næmingurin kann lesa, skriva og endurgeva lagabygnaðir og -gongdir.	Næmingurin hefur vitan um og kann grunda yvir auditivar lagabygnaðir og -gongdir. Næmingurin hefur vitan um og kann grunda yvir uppskrivaðar lagabygnaðir og -gongdir.	Næmingurin kann miðla og hefur eina ástøðiliga fatan av lagabygnaði og -gongdum. Næmingurin kann improvisera/tónseta lagabygnaðir og -gongdir.	Næmingurin hefur vitan um og kann grunda yvir ástøðið handan lagabygnaðir og -gongdir. Næmingurin hefur vitan um, og kann grunda yvir lagaimprovisatión og tónseting.	
Rútma		Næmingurin kann íðka eina rútmu við støði í eini givnari nótamynd við einum stabilum pulsi.	Næmingurin hefur greinandi amboð til at varnast ymisk rútmisk skap við atliti til at framföra hesi.	Næmingurin kann hoyra og endurgeva rútmiskar bygnaðir og gongdir. Næmingurin kann lesa og endurgeva rútmiskar bygnaðir og gongdir.	Næmingurin hefur vitan um og kann grunda yvir auditivar rútmiskar bygnaðir og gongdir. Næmingurin hefur vitan um og kann grunda yvir uppskrivaðar rútmiskar bygnaðir og gongdir.	Næmingurin kann miðla og hefur eina ástøðiliga fatan av rútmiskum bygnaðum og gongdum. Næmingurin kann improvisera/tónseta rútmiskar bygnaðir og gongdir.	Næmingurin hefur vitan um og kann grunda yvir ástøðið handan rútmiskar bygnaðir og gongdir. Næmingurin hefur vitan um og kann grunda yvir rútmiska improvisatión og tónseting.	

Førleikaøki	Yvirskipað førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Mál 2: Fimismál	Mál 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál
Harmonikkur		Næmingurin kann syngja 3- og 4-klangir í ymiskum umvendingum Næmingurin er fórum fyrir at niðurskrivað eina framfölda melodiska/rútmiska gongd	Næmingurin hevur greinandi fatan av akkordbygnaði. Næmingurin hevur greinandi fatan til at niðurskriva lag og rútmu.	Næmingurin kann hoyra og endurgeva harmoniskar bygnaðir og gongdir. Næmingurin kann lesa og endurgeva harmoniskar bygnaðir og gongdir.	Næmingurin hevur vitan um og kann grunda yvir auditivar harmoniskar bygnaðir og gongdir. Næmingurin hevur vitan um og kann grunda yvir uppskrivaðar harmoniskar bygnaðir og gongdir.	Næmingurin kann miðla og hevur eina ástööliga fatan av harmoniskum bygnaðum og gongdum. Næmingurin kann improvisera/tónseta harmoniskar bygnaðir og gongdir.	Næmingurin hevur vitan um og kann grunda yvir ástööð handan harmoniskar bygnaðir og gongdir. Næmingurin hevur vitan um og kann grunda yvir harmoniska improvisatión og tónseting.

FRAMLEIÐSLUDEILD

Høvuðsfak sangskriving

Førleikaøki	Yvirskipað førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál
Skapandi gongdir	<i>Næmingurin kann á sannförandi hátt samantvinna háttalag og praksis í síni sangskriving.</i>	Næmingurin kann sniðgeva, birta og gjögnumföra skapandi gongdir.	Næmingurin hevur vitan um skapandi arbeiðsháttalög.	Næmingurin kann grunda yvir praksis og val av háttalagi í mun til egjöð listarligt virksemi.	Næmingurin er tilvitaður um skapandi gongdir í mun til sangskriving.		

Førleikaøki	Yvirskipað førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál
Rútmisk tónsetning	<i>Næmingurin kann úttrykkja seg listaliga við at brúka tónlistalig virknaðarmiðar.</i>	Næmingurin kannala fram tónsetingarlig hugskot.	Næmingurin er tilvitaður um háttalög til tónlistaliga hugskotsframleiðslu.	Næmingurin kann fremja tónlistaligar avgerðir og metingar á einum greinandi grundarlagi.	Næmingurin hevur vitan um tónlistaligar virknaðarmiðlar.	Næmingurin kann taka stöðu til melodiskar, harmoniskar og útsettingarteknikkar bygnaðir. Næmingurin kann taka listaligar avgerðir í tónsetingarliga arbeiðinum.	Næmingurin kennir til lagaskipan. harmonikk og útsettingarteknikk. Næmingurin hevur fatan fyri teimum tónsetingarligu elementunum og tí fagurfrööliga úttrykkinum.
Lýrikkur	<i>Næmingurin megnar at úttrykkja seg persónliga gjøgnum lýrikk.</i>	Næmingurin kannala fram tilfar til at skapa lýrikk.	Næmingurin er tilvitaður um háttalög til lýriska hugskotsframleiðslu.	Næmingurin kann fremja lýriskar avgerðir og metingar á einum greinandi grundarlagi.	Næmingurin hevur vitan um lýriskar virknaðarmiðlar.	Næmingurin kann taka stöðu til bygna í lýrikki. Næmingurin kann taka listalig val í sambandinum millum lýrikk og tónleik.	Næmingurin er kunnugur við form og frásöguteknikk. Næmingurin hevur fatan fyri samspælinum millum lýrikk og tónleik.
Miðlan	<i>Næmingurin kann á sannførandi hátt miðla sína listaligu ætlan.</i>	Næmingurin kann gerast partur av tónlistaligum samstarvum.	Næmingurin hevur fatan av sínum leikluti og síni ábyrgd í einum tónlistaligum samanhangi.	Næmingurin kann arbeiða við tiðarhóskandi miðlanarpallar sum eru tónleiki viðkomandi.	Næmingurin hevur kunnleika til miðlanarpallar sum eru tónleiki viðkomandi.	Næmingurin kann úttrykkja seg fakliga og fagurfrööliga.	Næmingurin hevur grundleggjandi vitan um viðkomandi fakhugtök og fagurfrööligar virknaðarmiðlar.

Førleikaøki	Yvirskipað førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál
Verkætlanir	<i>Næmingurin kann arbeiða innan karmarnar í eini verkætlan.</i>	Næmingurni kann arbeiða við atliti at verkætlanum.	Næmingurin hevur vitan um og fatan av arbeiðsumstöðu num í eini verkætlan.	Næmingurin kann birta og gjøgnumföra eina tónlistaliga verkætlan.	Næmingurin hevur grundleggjandi vitan um verkætlanarleiðslu.		

Høvuðsfak tónsetning (rútmiskt / klassiskt)

Førleikaøki	Yvirskipað førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál
Tónleikasøga	<i>Næmingurin er tilvitaður um tónleikasøguna og fatar sína egnu staðseting í hesum.</i>	Næmingurin kann tengja síni tónlistaligu og teknisku evni at søguligum verkum og skapa nýggjum tónleik við stöði í síni vitan um tónleikasøguna.	Næmingurin er tilvitaður um ymiskar fagurfrøðiligar kósir og teirra innanhýsis samband.	Næmingurin kann í ávísan mun greina og fata verk í mun til teirra samtíð.	Næmingurin hevur eina fagurfrøðiliga vitan um tónleikasøgu og megnar at útpeika týðandi grip og teknikkir, sum eru grundarlag fyrir tónleikinum.		

Førleikaøki	Yvirskipað førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál	Ár 3: Fimismál	Ár 3: Vitanarmál
Tónseting	<i>Næmingurin kann menna original tónlistalig hugskot og úttrykk og megnar at umseta hugskotini til ítökilig verk.</i>	Næmingurin kann tónseta tónleik við stöði í eignum ætlanum og til ítökiligar samanhangir og megnar at seta sín tónleik í eitt fagurfröðiligt hópi.	Næmingurin hefur vitan um ymiskar tónsetingarhættir og er tilvitaður um sínar egnu arbeiðsgongdir.	Næmingurin kann draga háttalög og íblástur við atlíti at hugskotum inn í sín tónsetingarteknikk .	Næmingurin kann tilogna sær vitan við at lurga og lesa um háttalög og fagurfröðilig val í fakbókmentum og annara verkum, umframtað umvegis kunning í øðrum listagreinum.	Næmingurin kann vera partur av samstörvum við tónleikarar og onnur um framförlur og/ella greiða og framföra síni egnu verk og er tilvitaður um fagurfröðiligar avgerðir í samband við framförlur.	Næmingurin hefur tilvit um egnar ætlanir fyrir sítt tónsetingarliga virksemi í einum samanhangi viðvíkjandi framförlu.
Tekniskt	<i>Næmingurin er færur fyrir at velja teknikkir og snið sum skulu til fyrir listaligu hugskotini kunnu avrikast á best möguligan hátt.</i>	Næmingurin kann skriva eitt nótarit ella á annan viðkomandi hátt halda fast við og miðla sínar tónsetingar.	Næmingurin hefur ein skipaðan kunnleika til nótaskrift, ljóðföri og grundleggjandi upptökutökni.	Næmingurin kann brúka eitt nótáforrit, og/ella aðra viðkomandi ritbúna innan hansara/hennara virki.	Næmingurin fatar möguleikar og avmarkingar í amboðunum og er fær/ur fyrir at stýra smidliga í teimum.		
Miðlan	<i>Næmingurin kann úttrykkja seg fyrir einari yvirskipaðari áhoyrarafjöld um, hvussu tónleikurin hjá viðkomandi er skaptur og gera greitt hvørji hugskot reka tónleikin.</i>	Næmingurin kann úttrykkja tað grundleggjandi hugskotið í sínum verkum í bæði einum fakligum og einum ikki-fakligum samanhangi.	Næmingurin hefur vitan um yvirskipaði tónlistalig hugtök og megnar at miðla hesi í einum ikki fakligum samanhangi.	Næmingurin kann miðla sína teknisku nýtslu í einum skipaðum formi.	Næmingurin er tilvitaður um námsfröðilig aspekt í tónleikaundirvísing gjøgnum samtalur og metan av egnari undirvísing.	Næmingurin kann seta sín tónleik í eitt breiðari perspektiv og hefur ment eina fatan av leiklutinum hjá listini í samfelagnum.	Næmingurin er kunnigur við rák í øðrum listagreinum og mentanarpolitikki.

FELAGS FYRI ALLAR DEILDIR

RÚTMISK SAMSÍKIPAN

(verður tikið sum partur av kórundirvísingini)

Førleikaøki	Yvirskipaði førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál
Teknisk fimi	<i>Næmingurin útinna tónleik við sannførandi rútmiskum og samskipanarligum fimi, bæði í iðkanini av fakinum SSB og á sínum høvuðsljóðföri</i>	Næmingurin er fórur fyri at útinna tónleik við tryggari kenslu fyri pulsi og undirdeilingum. Rútmiska outputtið hjá næmingum, sum byggir á tryggleika í mun til grounding, kropsliga undirdeilskenslu og samskipanarfimi	Næmingurin er tilvitaður um puls og undirdeilingar. Næmingurin er tilvitðaur um sítt rútmiska output	Næmingurin er fórur fyri at brúka polyrútmisk og polymetrisk element í síni tónlistaligu útinnan. Næmingurin er fórur fyri at lesa og brúka rútmisk nótavirði í síni útinnan.	Næmingurin hefur kunnleika til eina røð av polyrytmiskum og polymetriskum elementum. Næmingurin hefur kunnleika til og fatan av gagninum og virðinum í nótum.
Tónlistaligt úttrykk	<i>Næmingurin er fórur fyri at miðla eitt rútmiskt aspekt sum en munandi og sannførandi part í sínum tónlistaliga úttrykki.</i>	Næmingurin er fórur fyri at brúka tað kropsliga aspektið sum part av sínum tónlistaliga úttrykki.	Næmingurin hefur kunnleika til háttalög til nýtslu av kropsliga aspektinum sum part av einum savnaðum tónlistaligum úttrykki.	Næmingurin er í síni útinnan fórur fyri at brúka elementir frá tónlistaligum mentanum, har tað at spæla tónleik og dansa er tvær síður av somu sök.	Næmingurin hefur kunnleika til tónlistaligar mentanir, har tað at spæla tónleik og dansa er tvær síður av somu sök.

Førleikaøki	Yvirskipaði førleikamál	Ár 1: Fimismál	Ár 1: Vitanarmál	Ár 2: Fimismál	Ár 2: Vitanarmál
Improvisatiún og skapandi tónlistaligir førleikar	<i>Næmingurin er færur fyri at improvisera og skapa tónleik við háttalögum, sum hava stöði í nýtsluni av kroppi og rödd, og sum eisini kunnu brúkast á høvuðsljóðförinum hjá næminginum.</i>	Næmingurin er færur fyri at improvisera við at brúka kropp, rödd og ljóðföri.	Næmingurin hefur kunnleika til háttalög innan improvisatiún við nýtslu av kroppi, rödd og ljóðförum.		
Samstarv / sosialir førleikar	<i>Næmingurin hefur førleikar at gerast partur av bindandi, tónlistaligum felagsskapum.</i>	Næmingurin kann geva ískoyti til einstök úttrykk og vera partur av einum kollektivum úttrykki.	Næmingurin hefur fatan fyri týdninginum av samspælinum millum einstaklingin og kollektivið í útinnaðini av tónleiki í bólkahöpi.	Næmingurin hefur góð samskiftsevni í einum tónlistaligum samanhangi. Næmingurin er færur fyri at taka medábyrgd fyri bólksins savnaða úttrykki.	Næmingurin er tilvitaður um samskifti í einum tónlistaligum samanhangi. Næmingurin er tilvitaður um týdningin av at taka medábyrgd fyri bólksins savnaða úttrykki